

UNDERSVINGSPLAN

DEL- OG SLUTMÅL

SLØJD 6. – 9. KLASSE

Formål

I mødet med træarbejde opøves kropslig motorik i samspil mellem elev, værktøj og materiale. Her vil eleven få kendskab med forskellige værktøjer, teknikker og materialer, samt indsigt og teknisk viden herom. Sløjdfaget skal give eleven kompetencer og tro på egne evner til at håndtere praktiske gøremål og håndværk uden for skolen. Sløjdfaget skal gøre det muligt for eleven at bevæge sig selvstændigt fra ide-plan til det konkrete plan - dette på en hensigtsmæssig måde, der viser forståelse for organisering samt brug af værktøj og materiale. Eleven skal øve præcision og kritisk sans for herigennem at danne en forståelse af træets værdi som ressource. Sløjdfaget skal understøtte og udvikle elevens evner til og muligheder for at udtrykke sig og skabe sine egne fysiske rammer.

1.-5. klasse

I 1. klasse arbejder eleverne med sandpapir og sliber og pudser strikkepinde og små klodser. I 3. klasse indgår husbyggeri som en del af undervisningen i hjemstavns læren. Husene bygges af forskellige naturmaterialer og kan variere fra små individuelle projekter til store fælles byggeprojekter. I 4. klasse snittes stave til stavrim og vikingearbejde, ligesom der kan arbejdes med at bygge vægte til brug i matematikundervisningen. I forbindelse med udeliv arbejdes der med snitning i frisk træ i 5. klasse.

6. klasse

I 6. klasse begynder den første formning i træ i sløjdlokalet. Der lægges vægt på at udvikle elevens fantasi og blik for materialets muligheder.

På dette alderstrin har eleverne styrke til at bearbejde de hårde træsorter, så frugttræ anvendes i vid udstrækning. Træsløjden giver vigtige erfaringer for den enkelte elev hvad gælder styrke, nøjagtighed og kontrol over arme og hænder.

Den første opgave er ofte at forme en enkelt brugsgenstand med kniv. Helt frit snittes f.eks. en smørekniv, lille knage eller papirkniv. Senere inddrages ofte brug af rasp, huljern og bugthøvl i arbejdet med udformning af større brugsredskaber som saltbøsser, skilte, skåle og skeer. Det er her af afgørende betydning, at de arbejder ud fra et enkelt stykke træ og ikke allerede nu konstruerer ved at sammensætte flere træstykker. Der er stor mulighed for den enkelte til at præge sit arbejde på en kunstnerisk måde.

Efter 6. klasse

Eleven har lavet enkle genstande i træ og har kendskab til enkle håndværktøjer. Eleven har forståelse for brug af skarpt værktøj og har stiftet bekendtskab med skæreretninger i træ.

7. klasse

Her lægges der fortsat vægt på at udvikle elevens fantasi og blik for materialets muligheder.

Hovedopgaven kan her være at lave en dørhammer med form som en spætte, der sidder og hakker på en underliggende træklods. Opgaven kræver kunstnerisk formgivning og styrker elevens evne til at se "dybt" i materialet, og samtidig er der en lang række traditionelle snedkerdiscipliner, som bliver indøvet. Det første møde med bænkhøvlen finder sted her i 7. klasse, og eleverne når ligeledes at arbejde med udstemning af huller med stemmejern. Som frie opgaver til udførelse efter eget valg, efter færdiggørelsen af det obligatoriske, kan nævnes: enkle småreoler, cd-hylder og skærebrædder. De frie opgaver er i forvejen udvalgt og indeholder bestemte teknikker til opøvelse. Der bliver søgt indarbejdet kendskab til materialernes egenskaber og deres placering i det økologiske kredsløb. Der bliver instrueret i brug af enkelte håndmaskiner: dekopørsav, boremaskine, vådsliber og rystepudser.

Efter 7. klasse

Eleven har arbejdet med at forme og sammensætte trædele. Eleven har kendskab til brug af flere værktøjer som f.eks. høvl, boremaskine og dekopørsav.

8. klasse

Centralt i dette års tema er præcision og værktøjskendskab. Her kan opgaven bestå i, at man kombinerer kobber og træ i en væglysestage. Der kræves stor nøjagtighed i tilpasningen af de mange enkeltdele, og først til allersidst i processen åbenbares resultatet af elevens arbejde. Det kræver en lang vilje. Eleverne bliver præsenteret for den første metalsløjde med savning, filning og drivning af kobberplade. Foruden denne opgave kan eleverne arbejde med ting til brug derhjemme: Hundehuse, fuglebure, små skabe og hylder. Ved disse opgaver laver eleven selv en arbejdstegning, så opgaven opfylder netop dennes behov og ønsker. Samtidig med at funktionen skal være i orden, stilles der krav til den æstetiske udformning. Det er muligt for den enkelte at komme med ønsker og idéer til arbejdsopgaver.

Efter 8. klasse

Eleven har øvet at ret-høvle med håndhøvl og ret-skære med håndsav. Eleven har øvet at sammenføje enkle men præcise træsamlinger. Eleven har skærpet sin æstetiske sans og forståelse af faglighed i sløjdfaget.

9. klasse

På dette klassetrin arbejdes der med en af de traditionelle snedkertechnikker som sinkning. Denne teknik anvendes ved fremstilling af en kasse, som kan anvendes til et udvalgt formål, som eleven selv vælger. F.eks. til papir, brød, cd'er eller bøger. Eleven laver skitser, tegninger og beregninger, og kassens rumindhold udregnes. Der bliver fokuseret på god håndværksmæssig udførelse; præcision og korrekt anvendelse af værktøj. Kassens mål bliver kontrolleret ved arbejdets afslutning: Indeholder den nu det, som var planlagt? Hvorfor ikke? Hvad kunne være blevet gjort anderledes? Der bliver øvet præcisionsarbejde med stemmejern, og høvl (studshøvling) og sav. Der lægges vægt på både den kunstneriske og håndværksmæssige udførelse.

Slutmål for faget sløjd efter 9.klasse

Håndværk-forarbejdning

Det overordnede mål er, at eleven målrettet og sikkert kan anvende værktøjer, redskaber og maskiner til forarbejdning af materialer.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber, færdigheder og erfaringer, der sætter dem i stand til at

- erkende egne kompetencer og muligheder
- sætte høje standarder for den æstetiske udformning
- arbejde i en kreativ, skabende proces
- arbejde præcist efter tegning og mål
- anvende værktøj og maskiner på rette vis
- kende til vedligeholdelse og slibning af værktøj
- anvende hensigtsmæssige arbejdsgange
- anvende rigtige arbejdsstillinger
- kende til risikomomenter og følge sikkerhedsforskrifter
- anvende gængse fagudtryk
- anvende nutidige teknologier
- anvende teknologier fra historiske perioder

Håndværk-materialer

Det overordnede mål er, at eleven selvstændigt kan forarbejde mangeartede materialer i forhold til produktets funktion og udtryk.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber, færdigheder og erfaringer, der sætter dem i stand til at

- styrke deres kompetencer på særlige område så som "den lange vilje", omhyggelighed i arbejdet og handlekraft.
- eksperimentere med fremstilling af et produkt
- kende de almindelige træsorters og metalleres anvendelse og egenskaber
- forholde sig til miljø, herunder bæredygtighed, ved materialevalg og bearbejdelse
- opnå større forståelse og indsigt for samspillet mellem menneske og natur
- kunne sammensætte primære materialer til et produkt og kunne kombinere materialer under instruktion

Design

Det overordnede mål er, at eleven kan arbejde med komplekse designprocesser knyttet til det endelige produkt.

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber, færdigheder og erfaringer, der sætter dem i stand til at

- udtrykke sig gennem skabende, praktisk arbejde
- forholde sig kunstnerisk til en praktisk arbejdsopgave
- gennemføre et arbejdsforløb fra inspiration og idé over planlægning til udførelse og evaluering
- vurdere et produkt ud fra en æstetisk og funktionel synsvinkel
- formgive med et personligt præg
-